

Motiv z lesa

foto Jana Matěásková

Milí přátelé!

Nejdřív mi přišla zpráva, že stále ještě nemám Windows 11 a že podpora desítek právě končí.

Pak jsem si pomocí Microsoftu Edge chtěl otevřít maily a bylo mi sděleno, že můj hlavní mail byl zablokován.

A že mám vyplnit dotazník. Jednou ze čtyř otázek bylo, zda jsem si někdy koupil nějaký produkt od Microsoftu.

Jenže nekoupil, takže bohužel.

Tolik na téma svoboda v digitální době... ☺

≡ Co se děje uvnitř nové knihovny?

Knihovna má kompletně hotové venkovní fasády, zmizelo venkovní lešení.

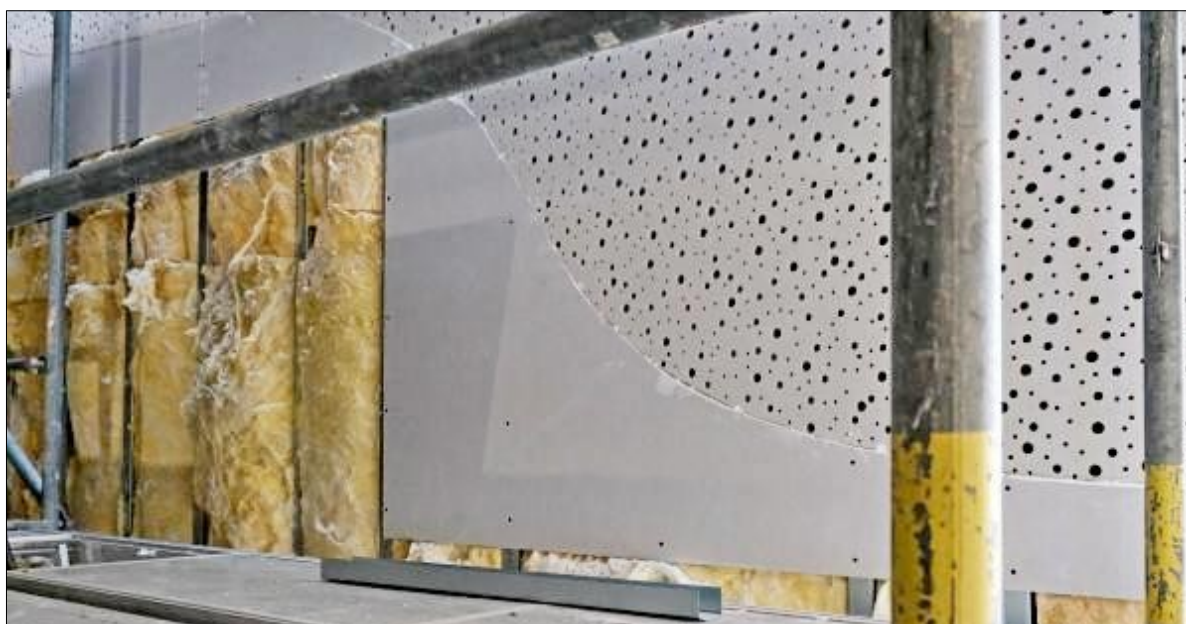
Začíná se upravovat terén v okolí, ale rušno je především uvnitř.

V současné době se upravuje terén v okolí novostavby, fasády jsou kompletně hotové, odstraněno bylo venkovní lešení. Hlavní stavební ruch se očíms kolemjdoucích ukrývá do vnitřních prostor budovy. A také tam se všechno začíná rýsovat do finální podoby. Stavba už je temperována, odvlhčuje se.

Kompletuje se elektroinstalace a osvětlení, probíhá instalace vzduchotechniky.

V tzv. soutězcce, tedy hale, která protíná celý středový prostor knihovny, řemeslníci připevňují perforované akustické stěny.

Dokončují se zámečnické práce, a to včetně zábradlí, které bude doplněno ochrannou lankovou sítí. Připravená je výtahová šachta, brzy by měl být instalován také výtah samotný. Zároveň probíhá pokládka dlažeb a obkladů, a také dřevěných podlah, které skvěle doplňují moderní industriální design zdí z přiznaného betonu. (Marcela Jandová, tisková mluvčí)

≡ Turnovské kulturní tipy:

čtvrtek 16. října od 17 hodin, knihovni pobočka na vlakovém nádraží

Nepál – Cesta za princeznou

Svůj neobyčejný cestopis představí Jan Blaschke, absolvent turnovského gymnázia. Vydejte se spolu s ním na cestu za princeznou: na cestu Nepálem. Poznejte civilizaci a turismem nedotčené kouty této krásné a drsné země.

pátek 17. října od 20 hodin, Klub Kus

Monika Načeva & kapela (Básníci ticha)

Jdem temným dnem - koncert Moniky Načevy, Zdeňka Regála Jurčíka, Vojtěcha Procházky a Michala Kovala. Projekt jedné z nejvýraznějších a nejzajímavějších osobností české hudební scény, Moniky Načevy, přináší zhudebnění básní umělců pronásledovaných minulým režimem z 60. – 80. let. Jako pokračování alba Zdivočelí koně z roku 2020, nyní nová deska Jdem temným dnem pokračuje v tomto duchu vedle básníků Pavla Zajíčka, Vladimíry Čerepkové, Šárky Smazalové a Věry Jirousové, doplněná novými básníky – Ivan Blatný, Jan Hanč a Egon Bondy, pod názvem Načeva. Toto album vyšlo v říjnu 2024. V kapele se Monice Načevě podařilo spojit hudebníky a zvukové alchymisty z opačných pólů české alternativní scény - na bicí nástroje Zdeněk Regál Jurčík (Lvmen, Tomáš Palucha, Priessnitz, Kafka band), na klávesy Vojtěch Procházka (Vertigo, Harpreet Bansal, Freetown Quartet, Mikoo, Sisa Feher, Talaqpo) a na basovou kytaru Michal Koval (Masomlejn, Dg 307). Vstupné od 390 Kč

úterý 21. října od 19.00, městské divadlo

4 Rockeři s operní pěvkyní

Na koncertě zazní písně převedené z jiných hudebních žánrů do našich rockových aranží, jako: Smetanova Vltava, Atlantida, Fantom Opery, Back to Black, Zombie, Sweet Dreams a mnoho dalších hitů v rockovém kabátě.

Zpívají: Jiří Zonyga, Milan Devienne, Leona Šenková, Lukáš Písařík a operní pěvkyně Monika Sommerová

To vše naživo s doprovodem skvělých hudebníků naší populární scény.

Základní vstupné 690 Kč

čtvrtek 23. října od 17 hodin, knihovni pobočka na vlakovém nádraží

Jižní Amerika: 8 zemí – 13 000 km – 155 dní

Přednáška cestovatelek Deny & Carol o jejich pětíměsíčním putování Jižní Amerikou přes státy – Kolumbie, Ekvádor, Peru, Bolívie, Argentina, Paraguay, Uruguay a Brazílie. Viděly krásné vodopády Iguazu, dva divy Světa a nespočet nádherných vysokohorských lagun. Prošly se mnoha historickými centry měst,

zastavily na české pivo, řízky a hovězí steaky. Pozorovaly velryby, plavaly se želvami a šnorchlovaly na krásných opuštěných plážích. Projely největší solné pláně, ohřívaly se u gejzírů a okukovaly alpaky. Vylezly pár hor a dostaly se až do 5200 m.n.m. Bude tedy jistě co poslouchat, proto přijďte!

pátek 24. října od 19.00, městské divadlo

30 let Pohovky

Jak to všechno začalo?

Před lety přišel profesor Jaromír Horáček s nápadem na pořad Barevné středy, který nabídl občanům Turnova to, co bylo za „totáče“ nedostupné – povídání o cestování, vědě, besedy se známými i méně známými spisovateli, herci a dalšími zajímavými osobnostmi. Tehdy jsem s Jaromírem sdílela kabinet a trochu mu s jeho projektem pomáhala.

Když Barevné středy skončily, požádal mě, abych v jeho práci pokračovala. Upřímně – moc se mi do toho nechtělo, protože „dvakrát nevstoupíš do téže řeky“. Témata se zdála vyčerpaná a návštěvnost slabší. Nakonec jsem ale „z té řeky vystoupila“ úplně – a založila Divadelní klub D.

Postupně se rozjel dramaturgický plán a začaly vznikat pořady, které si získaly diváky. Velký úspěch měl třeba program „Straší nám na věži“ s kastelány Českého ráje (který jsme letos zopakovali s moderátorkou Terezou Kostkovou). Jedním z prvních večerů byla i beseda s ředitelkou muzea V. Jakouběovou o betlémech. Potom přišla „doba herců“ – V. Knop, D. Kolářová, Z. Adamovská a další.

Mezi prvními hosty byla také výtvarnice a spisovatelka Vítězslava Klimtová s hudebním doprovodem Pavla Půty, který na Pohovce účinkuje dodnes. Čas plynul a já se seznámila s Ivo Šmoldasem, který pořad dva roky moderoval. Později se k moderování přidali i další skvělí lidé – například M. Schejbal, který si přivedl S. Stašovou, E. Holubovou, J. Bohdalovou, D. Fischerovou nebo F. Y. Songa. Nesmím zapomenout na našeho rodáka a kamaráda Petra Vydru, který moderoval ještě před Ivo Šmoldasem a přivedl například S. Rašilova, E. Janečkovou, V. Vydru, M. Doležalovou či M. Hrůzu. Úžasným moderátorem byl také novinář Josef Klíma, díky němuž na Pohovce vystoupily zajímavé osobnosti nejen z divadelní scény – třeba hrabě František Kinský, Pavlína Wolfová, R. Uzel nebo P. Procházková.

V loňském roce jsme objevili další skvělou osobnost – moderátorku a písničkářku Janu Rychterovou, která se k nám vrátí i letos a ujme se role průvodkyně naším večerem. A mohli bychom vyprávět dál a dál... Ale nejlépe uděláte, když přijdete slavit s námi 24. října do turnovského divadla na Pohovku!

Od 24. října bude v Regionálním turistickém a informačním centru na náměstí k vidění také výstava fotografií z Pohovky od I. Hroneše a I. Mičkala.

Těší se na vás zakladatelka a dramaturgyně pořadu

/ Dáša Landrová

Základní vstupné 350 Kč

pátek 24. října od 20.00, Klub KUS

Lautrec

Lautrec, to jsou autorské písně na pomezí folku, rocku, blues nebo jazzu. Nechte se unést do nových krajín se svěbytnou poetikou... Lautrec hraje v akustickém triu v sestavě Martin Kalenda (kytary, zpěv), Roman Hampacher (kytary, zpěv), Michal Bulíř (texty, zpěv).

Vstupné dobrovolné

sobota 25. října od 20.00, Klub KUS

Amber Eyes & RAIN

Symphonic a trash metal v podání lokálních kapel.

Sympho-gothičtí Amber Eyes jsou metalová kapela z Turnova. Její členové jsou zpěvačka Alciellë, kytaristé Gogo a Koschcoroth, klávesista Skřet, baskytarista Ad'o a bubeník Patrik.

Kapela RAIN vznikla v prosinci roku 2002 z trosek kapel H.U.M.R. a LAZY MAKER. Zpočátku hrála thrash metal. Postupem času a střídáním členů se propracovává k modernímu soundu ve vodách úderného crossover rock/metalu se silnými melodickými prvky. Za svou kariéru kapela odehrála stovky koncertů a festivalů nejen v ČR, ale i v Polsku nebo Německu. RAIN si zahrál po boku takových kapel jako je Masterplan, Blaze Bayley, Absolva, Turbo, Citron, Kreyson, Škvor, Limetall, Traktor, Dymytry, Vilda Čok, Komunál, Walda Gand, Argema a spousty dalších. Z původní sestavy zůstal již jen zakládající člen zpěvák, textař a dříve kytarista Honza Kvapil. Kapela se v současnosti těší poměrně širokému zájmu posluchačů, který se stále rozrůstá. Poslední 2 alba jsou ze studia Hostivař pod taktovkou Zdeňka Šikýře, kde nezbyvá nic jiného, než poděkovat za profesionální přístup. Rozdílný vkus členů kapely se promítá i do její tvorby. Hudba je díky tomu pestrá a žánrově rozmanitá, přesto ale nese Rainovský punc. Vstupné dobrovolné.

turnovsko

ROVENSKO p/T – pátek 17. října od 18.00, radnice

CARMEN

V sále rovenské radnice zazní opera Carmen v podání umělců Karolíny Cingrošové, Anity Jirovské, Josefa Moravce, Michala Kubečky (zpěv), Martina Žmolík Žabka (tanec), slovem doprovodí Václav Žmolík.

ROVENSKO p/T – pátek 17. října od 16.30, Sborový dům (Revoluční 399)

Básník, spisovatel a překladatel Petr Borkovec přečte ze svého díla kusy, které jsou cítit podzimem a ukazují k Adventu i někam dál.

BOREK – Od 7 hodin dne **15. října** do půlnoci **20. října** bude v Hrubé Skále-Borku uzavřen železniční přejezd. Linkou 353 nebude v této době – ve směru do Troskovic – obsluhována zastávka Hrubá Skála, Borek. Obsluha ostatních

zastávek na těchto linkách se nemění.

Bližší informace k autobusové dopravě jsou zveřejněny na webu:

Borek, železniční přejezd | IDOL

lomnice n/p

≡ **čtvrtek 16. 10., 17 hodin, městské muzeum**

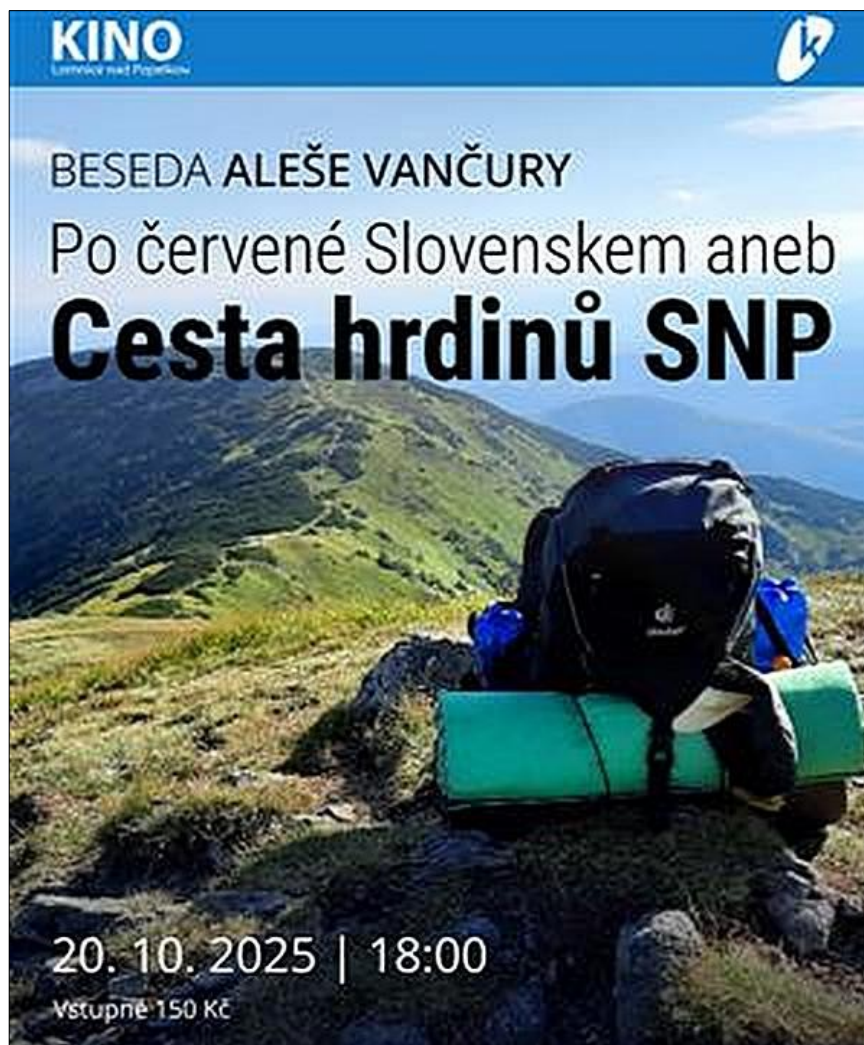
TAMAN SAFARI BALI

V pořadí druhá přednáška brněnského fotografa Jana Hrdlička – zaměstnance tamní ZOO – volně navazující na loňskou akci pod názvem „Indonésie – ostrov Nusa Penida - tentokrát na téma Safari parku, který je domovem pro více než tisíc kusů zvířat ve sto dvaceti druzích, včetně vzácných a ohrožených, jakou jsou varani komodští, orangutani, majny Rothschildovy a další. Dozvíme se něco i o životě tamních domorodců. Vstupné dobrovolné.

≡ **pátek 17. 10., 18.30 městské kino**

Rychlejší než vítěz

Projekce filmu Rychlejší než vítěz. Následuje beseda s Danem Polmanem a koncert Honzy Křížka.

≡ **čtvrtek 23. října, 17 hodin v muzeu**

„120 LET DINOSAURÍ LEGENDY“

Jedním z nejznámějších pravěkých živočichů je proslulý dravý gigant Tyrannosaurus rex. V posledních letech bylo publikováno tolik nových vědeckých prací o tomto dinosaurím predátorovi, že jej již možná známe lépe než některé v současnosti žijící plazy. A pokud jste si mysleli, že o tyranosaurovi už víte všechno, možná budete značně překvapeni.

Přednášku o fascinujícím dinosaurovi druhu T. rex přednese dlouholetý popularizátor paleontologie, autor mnoha odborných knih RNDr. Vladimír Socha.

lomnicko

≡ **Tradiční povídání docenta Zieglera: Kumburk**

Vrch Kumburk (642 m n.m.) je vedle vrchu Tábor významnou krajinnou dominantou a orientačním bodem východní části Geoparku Český ráj. Vrchol Kumburku je tvořen tělesem bazanitu (bazanit je vyvřelá výlevná hornina složená zejména z pyroxenů, plagioklasu, foidů a olivínu s masivní nebo pórovitou texturou).

Od složení blízkého čediče neboli bazaltu se liší zvýšeným obsahem foidů (např. minerál analcim). Těleso má rozměry zhruba 200×250 m. Sloupcová odlučnost je uspořádána do miliře, což odpovídá chladnutí tělesa trychtýřovitého tvaru. V některých partiích hradního příkopu je patrné, že kompaktní bazanit je lemován hrubě zrnitými pyroklastiky freatomagmatických erupcí. Jde o velmi špatně vytríděnou sopečnou brekci s podpůrnou strukturou základní horniny (matrix). Převládají ostrohranné až suboválné úlomky zpevněných permokarbonských usazenin a mírně alterovaného bazanitu. Masivní textura a podpůrná struktura matrix svědčí o uložení brekcie ve výplni explozivního kráteru. Freatomagmatické brekcie jsou produktem freatomagmatických erupcí, jejichž exploze byla vyvolána teplotním šokem na kontaktu magmatu s podpovrchovou vodou. Teplotní šok způsobený chladnou vodou vedl k intenzivní fragmentaci magmatu a zastavení procesu velmi dobrého tuhnutí kamene. Šokové vlny šířící se z místa exploze pak roztrhaly okolní horniny, jejichž úlomky se do brekcie přimíchaly. Erupce na Kumburku tak měla charakter maarové erupce, kráter však posléze nebyl zaplněn vodou ale lávovým jezerem. Stáří Kumburku bylo určeno na 17,3 milionů let.

Výchozy čedičů, bazaltů a jim podobných hornin a komínových brekcií s četnými nerosty si bezesporu zaslouží ochranu. I v okolních svahových hlínách se nacházejí třeba i zrna pyropů. Západně od vrcholu se nacházel lom Javůrek. Dnes je zavezen odpadky ze šití stanů v Lomnici nad Popelkou.

Výchozy čedičů v okolí vrcholu nejsou ohroženy. Zřícenina hradu na vrcholu a jeho okolí jsou chráněny podle zákona o památkové péči. Malá znalost lokality pak brání intenzivní sběratelské činnosti.

Na vrcholu Kumburku je zřícenina gotického hradu, asi 6 km západně od Nové Paky. Nalézá se v jednom z cípů pomyslného trojúhelníku nazývaného Český ráj. Nachází se v nadmořské výšce 639 metrů v okrese Semily, na strmém stejnojmenném vrchu. Jeho zbytky jsou chráněny jako kulturní památka.

Hradní vrch byl využíván od neolitu, což dokládají nečetné nálezy keramiky kultury s vypíchanou keramikou. Dále je zlomky nádob doloženo osídlení v mladší době bronzové lidem lužické kultury. Stopy případného sídliště, či snad dokonce hradiště, zanikly při výstavbě vrcholně středověkého hradu. Další zlomky keramiky pochází z doby halštatské a z mladší doby hradištní v raném středověku. Hrad založil roku 1325 Markvart z Vartenberka. O sto let později během husitských válek je uváděn vlastníkem Hynek Krušina z Lichtenburka, který byl orebitským hejtmanem. Asi právě on nechal postavit vnější opevnění. Jednotlivé části hradu byly budovány spirálovitě nad sebou. Po husitských válkách získal hrad Jindřich Berka z Dubé. Po něm se hradu ujali Trčkové z Lípy a rodina Smiřických. V 16. století byl hrad používán jako vězení. V době třicetileté války ho zpusťovali Švédové. Roku 1658 byl zbořen na příkaz císaře Leopolda I.

Kvůli několika pověstem zříceniny navštívil básník Karel Hynek Mácha. V horní věži je umístěna pamětní deska připomínající básníka. V současnosti se o správu hradu stará Sdružení pro záchranu hradu Kumburku, které se postaralo o vybudování vyhlídkové věže a také zde pořádá různé kulturní akce, které mají charitativní účel (za vybrané peníze se hrad dále rekonstruuje).

Ke zřícenině vede žlutě značená turistická trasa, která začíná v nejbližší vlakové zastávce Syřenov a měří 3 km. Ve vzdálenosti 0,5 km pod zříceninou tuto trasu křižuje červeně značená cesta. Ta vede západním směrem na Klepandu na jižním okraji obce Syřenov (vzdálenost 2 km), na východ pokračuje na rozcestí Skalka pod Kumburkem u vesnice Brdo (1 km) a dále do Nové Paky (5 km).

Z věže je kromě nedalekých vesnic Úbislavice a Zboží Novou Paku výhled na Český ráj a na Krkonoše. Několik kilometrů západně od hradu Kumburk se nachází další zřícenina Bradlec. Oproti Bradleci se na Kumburku zachovala ale mnohem větší část stavební substance, především spodní část paláce a zbytky věží i zdí. Je tady moc hezky!

/ Václav Ziegler, psáno pro stránky Geoparku UNESCO Český ráj

LIBŠTÁT – V sobotu 25. října od 14.00 proběhne v sále kulturního domu slavnostní zahájení fotografické výstavy Lubomíra Fejfara „Jak se žilo v Libštátě“. K vidění budou zvětšené historické fotografie zachycující společenské slavnosti, školství, sportovní akce, spolkový život, zemědělství i období druhé světové války. Výstava potrvá do 31. října.

K VIDĚNÍ ZVĚTŠENÉ FOTOGRAFIE ZACHYCUJÍCÍ RŮZNÉ
SPOLEČENSKÉ SLAVNOSTI, ŠKOLSTVÍ, SPORTOVNÍ AKCE,
SPOLKOVOU ČINNOST, ZEMĚDĚLSTVÍ, OBDOBÍ 2. SV. VÁLKY,...

BUDETE MÍT I MOŽNOST NAHLÉDNOUT DO NĚKOLIKA KRONIK.

5 1525-2025
Libštát

VÝSTAVA FOTOGRAFIÍ PANA LUBOMÍRA FEJFARA

Jak se žilo v Libštátě

ZAHÁJENÍ V SOBOTU 25. ŘÍJNA OD 14H

25.-31. října 2025 na sále KD Libštát

VÝSTAVA JE PŘÍSTUPNÁ DENNĚ
VŽDY 15-18H. VSTUP DOBROVOLNÝ.

Po telefonické domluvě si můžete prohlídku
domluvit i v jiném čase (mob. 607 805 612).

≡ SEMILSKÝ PAROHÁČ 2025

27. ročník oblíbené divadelní přehlídky ve dnech **16. – 18. října 2025**

v Kulturním centru Golf Semily

Info o programu: 732 111 686 a facebook.com /dspodio/ a www.kcgolf.cz

≡ ŠOA A ŽIDÉ NA SEMILSKU

17. října – 7. prosince

V prvním patře semilského muzea budou prezentovány dvě výstavy zapůjčené z Židovského muzea v Praze - Motýla jsem tu neviděl: Kresby dětí z terezínského ghetta a Spravedliví mezi národy. Tyto výstavy budou doplněné o panely a sbírkové předměty týkající se tématu Židé na Semilsku.

Výstavní projekt je zároveň upoutávkou na nový titul z muzejní knižní edice Paměť Semilská, knihu ředitele semilského archivu Pavla Jakubce Židé na Semilsku, která by měla vyjít v červnu 2026 a na kterou je možné již činit předběžné rezervace na muzeum@muzeumsemily.cz.

≡ Masarykova vyhlídka byla letos stoletá

Všichni víme, že čas letí, život utíká a čím jsme starší, tím rychleji, a tak i naše vyhlídkové místo, které bylo spravedlivě pojmenováno po našem prvním prezidentovi TGM, oslavilo letos v tichosti 100. narozeniny.

Semily dosud navštívili pouze tři prezidenti: Tomáš Garrigue Masaryk (1922), Václav Klaus (6. 9. 2006) a Miloš Zeman (25. 2. 2016). Ostatní, kteří v Semilech určitě byli, tak nikoliv ve funkcích prezidentů (Klement Gottwald, Ludvík Svoboda, Václav Havel a Petr Pavel), ale prezident Antonín Zápotocký dozajista naším městem několikrát projížděl, ale mířil do oblíbené, tenkrát odborářské Kramářovy vily (zotavovna ROH Větrov) ve Vysokém n. Jizerou. Takže naše město navštívili skoro všichni a pamětní deska TGM, jenž dokumentuje jeho návštěvu dne 17. 9. 1922 na semilské radnici se stala indikátorem dějinné doby dobré a zlé.

A když byla doba zlá, deska musela z radnice zmizet, ale nikdy se nerozbila. V Semilech jsme v roce 2022 na tuto událost důstojně vzpomněli, ale tenkrát před 100 lety bylo město zcela zaplněno rozjásanými davy lidí, které co nejsrdečněji a nejupřímněji vítaly pana prezidenta, jenž přijel speciálním vlakem a pokračoval tím nejlepším autem, které Semilané sehnali, přešel řeku Jizeru, jel na radnici, navštívil školu na Komenského náměstí, zamířil i na začátek Riegrovy stezky k budovanému náhonu a tunelu řeky Jizery, jejíž vody se podzemím odvádějí k podspálovské elektrárně. S přítelem Antalem Staškem a dalšími hosty pan prezident podnikl výlet směrem na Cimbál, aby za Sejkorskou kapličkou mohl obdivovat krásy naší vlasti pohledem na Podkrkonoší, Krkonoše a Jizerské hory.

Ale až za tři roky zde byla pro turisty vybudována, zásluhou Odboru klubu československých turistů v Semilech, Masarykova vyhlídka. Cituji z upomínkové knížky z roku 1925: Odtud prohlížel náš největší učitel svým bystrým zrakem značný kus jím osvobozené vlasti. Proto vyžádal si Odbor cestou úřední, aby bylo povoleno toto místo oslavit a na věčné časy nazvat **MASARYKOVA VYHLÍDKA**. Pan prezident laskavě dal k tomu svolení, a po ukončené výzdobě tohoto místa, odevzdá Odbor Masarykovu vyhlídku slavnostně dne 26. července 1925 veřejnosti. Odbor vyzdobil Masarykovu vyhlídku sice prostě, ale důstojně skupinou čedičových balvanů, kterou uspořádal člen Odboru semilského pan St. Štolc.

Masarykova vyhlídka objektivem Evy Friesové.

Myslím, že můžeme zavzpomínat a mít hezký pocit, že současný Klub českých turistů v Semilech se o Masarykovu vyhlídku dobře stará, a to navzdory všem projevům vandalismu. Je to historické místo, važme si ho!

/ Miloš Plachta, Semilské noviny

≡ Semilské kulturní tipy:

KŘEST KALENDÁŘE A VÝSTAVA FOTOGRAFIÍ LUCIE SŮVOVÉ

14. 10. v 17 hodin v knihovně

Srdečně vás zveme na vernisáž výstavy fotografií a křest knihovnického kalendáře Lucie Sůvové, která na sociálních sítích (IG) vystupuje pod

uměleckým jménem Sůva fotí. Partner akce Fabrika 1861.
Na místě prodej semilského kalendáře za zvýhodněnou cenu.

AGENT STB HOMÉR A LÉČITELKA PATOČKOVÁ

15. 10. v 17 hodin v muzeu

Mnozí svědkové mluví o tom, že ke slavné semilské léčitelce Květoslavě Patočkové opakovaně přijížděl přední československý parapsycholog Zdeněk Rejdlák. O něm se ale po listopadu roku 1989 zjistilo, že byl agentem StB! Znamená to tedy, že v tomto případě léčitelku její jasnovidnost zklamala? A co vlastně chtěl Rejdlák od paní Patočkové, a také od sušického léčitele pátera Ferdy? Na tyto palčivé otázky se bude na základě důkladného archivního průzkumu snažit odpovědět historik semilského muzea Tomáš Chvátal.

Vstupné 50,- Kč

21. října v 17:30 v knihovně

JÍŽNÍ ČECHY OČIMA HISTORIKA JIŘÍHO ŠTIFTERA

Spisovatel Jan Štifter žije a píše v Jižních Čechách. Prostřednictvím svého povídaní nás vezme na méně známá místa „Krajiny roztavených zvonů“.

Vstupné 70 Kč

železnobrodsko

ŽELEZNÝ BROD – 20. 10. v 18 hodin v kině

Pavla Bičíková: Příběhy od řeky Jizery

Promítání fotografií a vyprávění o řece Jizeře a o životě kolem ní. Vydáme se od pramene až po soutok s Labem. Projdeme Jizerskými horami, Podkrkonoším, Českým rájem, Mladoboleslavskem a Dolním Pojizeřím. Navštívíme výjimečné přírodní zajímavosti a historické památky, vodní elektrárny, opuštěné továrny...

a dále si do svých diářů запиšte: 10. 11. Pavel Chlum a Petr Kvarda: Maledivy

24. 11. Libor Drahoňovský: Český ráj – krajina skal a tří hradů

1. 12. Václav Šatava: Zimní Laponsko

15. 12. Michal Černý: Madagaskar

ŽELEZNÝ BROD – JIŘÍ KUČERA: TICHŮ LESA – KRAJINOMALBY

17. 10. – 22. 11. v Galerie Vlastimila Rady

Autor výstavy studoval na AVU v Praze v ateliéru profesorky Jitky Svobodové.

Výstava představí velkoformátové obrazy krajinomaleb, ale také komornější

studie, kresby uhlím a přípravné skici.

Některé z prací, které na této výstavě uvidíte, vznikaly v ateliéru, ale řada pláten byla vytvořena přímo v plenéru. Tyto malby bezprostředně zachycují náladu a měnící se světelnou atmosféru konkrétní krajiny během práce v přírodě. Autor si hledá tichá zátíší u vody a vydává se do nitra lesních zákoutí. Pomocí expresivního malířského rukopisu se snaží zachytit krásu obyčejných přírodních jevů a skrytých detailů, jako jsou kameny porostlé mechem, houby, padlé stromy nebo staré tlející pařezy. Důležitou roli při tom hraje povrch vodní hladiny, její třpyt a odraz nebe a okolní krajiny. Výstava je připravena ve spolupráci s IKS.

Vernisáž se uskuteční **ve čtvrtek 16. října** v 17 hodin.

jičínsko

ÚLIBICE - HOŘICE – Úsek dálnice D35 mezi Úlibicemi a Hořicemi postaví za 4,33 miliardy korun bez DPH sdružení firem STRABAG SIS a FIRESTA-Fišer, rekonstrukce, stavby. Rozhodlo o tom Ředitelství silnic a dálnic. V tendru byli tři uchazeči. Vybrané sdružení nabídlo nejnižší cenu, která činila 73 procent předpokládané ceny.

„Na stavbu délky 16,3 kilometru je vydáno stavební povolení v právní moci a probíhá archeologický průzkum,“ uvedl ředitel ŘSD Radek Mátl. Se zahájením stavby ŘSD počítá ještě letos, hotová by měla být v roce 2028.

jablonec

≡ Neznámá historie Jablonce

Felix Dub a ztracený svět meziválečného Jablonce

Exportní firma M. Dub, založená roku 1879, patřila po desetiletí k etablovaným jabloneckým podnikům. Významně se podílela na rozvoji mezinárodní pověsti města a zanechala trvalou stopu v osudech několika generací jedné podnikatelské rodiny. Její exportní dům sídlil ve dvou sousedních domech č. 5 a 6 na dnešním Dolním náměstí (viz foto).

Zakladatel firmy Moses (Mojžíš) Dub, narozený roku 1845 v Trhovém Štěpánově, vystupoval ve veřejném životě pod jménem Moritz – jak bylo tehdy u židovských obyvatel obvyklé. Původní hebrejská jména se v občanském

i obchodním styku často germanizovala, aby snáze zapadla do majoritní společnosti. Moses, podobně jako další příslušníci židovské menšiny, dobře chápal, že skutečnou cestou k přijetí je vzdělání, pracovitost a společenská uměřenost. Náboženství sice nadále určovalo identitu, ale velká část židovských obchodnických rodin se postupně kulturně i jazykově plně asimilovala.

Ve firmě M. Dub později působili také Mosesův bratr Alois Dub (1857–1927), jeho zeť Josef Dessau a synovci Felix a Ernst Dubovi. Obchodně se firmě dařilo i v krizových třicátých letech: provozovala vzorkovny a zastoupení v Berlíně, Londýně, Amsterdamu i Miláně, sklady měla v Alžíru, Paříži a Bruselu, obchodovala s USA. V Jablonci zaměstnávala 120 lidí, roční hodnota produkce se pohybovala mezi 15–20 miliony korun.

Mosesův synovec Felix Dub (nar. 1898 v Bruchsalu) již byl symbolem nové, moderní generace – kosmopolitně vzdělané, jazykově vybavené, s životními zkušenostmi ze zahraničí a zároveň už jen velmi volně spojené s židovskou náboženskou tradicí. Felix byl členem lóže jabloneckých svobodných zednářů (Freimaurerloge „Wahrheit“), jeho manželka byla římskokatolického vyznání a bratr Ernst se oženil s protestantkou.

Izraelitské náboženství tak v těchto kruzích přestávalo být duchovní kotvou – spíše znamenalo úřední rubriku nebo paměť předků. Přesto právě tento typ asimilovaného, úspěšného a otevřeného Žida se stal prvním cílem nacistického běsnění. Firma M. Dub padla na konci třicátých let za oběť arizaci – státem organizované „očistě“ hospodářství od židovských vlastníků. Pod záminkou rasové ideologie šlo ve skutečnosti o chladně provedenou a právně maskovanou loupež. Jaký byl osud jednotlivých členů rodiny po obsazení Sudet, není známo – pouze víme, že zakladatelé Moses a Alois Dubovi zemřeli ještě před tím, než do Jablonce dorazili první henleinovci.

Pohřbeni byli na jabloneckém židovském hřbitově, který jako zázrakem přežil válku, ale nikoli komunistický režim. Komunisté se sice navenek hlásili k humanismu a rovnosti, ale nijak jim to nebránilo srovnat v době míru židovský hřbitov se zemí. Tehdejší komunální služby všechny židovské hroby očíslovaly, nafotily a poté nabídly k odkupu kamenickým provozovnám.

Po židovské firmě, jejích zakladatelích i hrobech tak zůstalo jen velmi málo viditelných stop. O to větší smysl má připomínat jejich existenci dnes – ne jako

výčítku, ale jako součást dějin našeho města, které byly složitější, než se někdy zdá.

/ Milan Bajer, *Jablonecký měsíčník*

na základě knih Petra Nového a dokumentů SOkA Jablonec

/// Do prostředí minulých i současných ražeben a lisoven z Jablonce n/N dává nahlédnout nová výstava zdejšího muzea. S Jabloncem jsou tyto firmy spjaté od první poloviny 19. století v souvislosti s rozvojem bižuterního průmyslu. Za dob největší slávy jich po městě bývalo ke 40, některé firmy fungují dodnes. (Genus)

liberecký kraj

/// Kvůli výsledkům voleb v Libereckém kraji zvažuje ODS ústavní stížnost, kraj kvůli přepočtu ztratil čtvrtinu mandátů v Poslanecké sněmovně. Liberecký kraj od jeho vzniku zastupovalo vždy osm poslanců, teď jich ale získal jen šest. Dopad nové úpravy je pro voliče v Libereckém kraji diskriminační, řekl krajský předseda strany v Libereckém kraji Petr Beitl, který zřejmě právě kvůli přepočtu přišel o mandát.

„Já to ale nespojuji se svým mandátem, ale spojuji to s ústavními právy občanů Libereckého kraje,“ doplnil Beitl s tím, že postižené jsou i jiné kraje. O jeden mandát proti roku 2021 přišly také kraje Ústecký, Jihočeský a Karlovarský, naopak o jeden mandát si polepšily kraje Jihomoravský, Olomoucký, Plzeňský, Pardubický nebo Vysočina.

Novela podle Beitla měla odstranit disproporce, to se ale příliš nepovedlo. Paradoxní je podle něj i to, že koalice Spolu skončila v Libereckém kraji druhá s 18,06 procenta hlasů a má jen jednoho poslance, kdežto třetí STAN s 16,34 procenta získal mandáty dva.

Pro koalici Spolu, v níž se ODS spojila s KDU-ČSL a TOP 09, hlasovalo v Libereckém kraji 41.567 lidí a má jeden mandát, v Karlovarském kraji na získání jednoho mandátu stačilo Spolu 20.871 hlasů. Třeba v Plzeňském kraji dostala koalice 63.598 hlasů a má tři mandáty ve Sněmovně. „Je evidentní, že dopad novely je špatný a diskriminační, pro Liberecký kraj to má fatální dopad,“ dodal Beitl.

Volby v Libereckém kraji vyhrálo hnutí ANO a obhájilo tři poslanecké mandáty, dva poslanci zůstali STAN, Spolu obhájilo jeden mandát, bez poslance zůstala také SPD. (A11)

LIBEREC – Novým rektorem Technické univerzity v Liberci zvolil v úterý akademický senát Aleše Kocourka. O funkci se ucházeli čtyři kandidáti, rektor Miroslav Brzezina znovu kandidovat nemohl, v čele univerzity stojí od roku 2018, druhé funkční období mu skončí 31. ledna 2026. Rozhodnutí o novém rektorovi padlo hned v prvním kole, kdy pro Kocourka hlasovalo 15 z 21 členů

akademického senátu. Nový rektor by se měl úřadu ujmout 1. února 2026, pokud ho ve funkci potvrdí prezident.

Šestačtyřicetiletý Aleš Kocourek donedávna vedl libereckou ekonomickou fakultu, aktuálně je proděkanem fakulty zdravotnických studií, za Brzeziny působil i jako prorektor.

(Náš REGION; foto: Radek Pírk / Technická univerzita v Liberci)

/// **Od ledna příštího roku dojde k úpravě jízdného v integrovaném dopravním systému IDOL. Navýšení se dotkne regionální dopravy, a to přibližně o 5 %. Ceny ročních síťových jízdenek však kraj ponechá beze změny. Krajsí radní na svém včerejším jednání návrh tarifu pro období platnosti od 1. ledna 2026 odsouhlasili.**

„Změny kraj připravil s ohledem na ekonomickou situaci i potřeby cestujících. Nechceme přistupovat ke skokovému zdražování, proto je navržené navýšení spíše kosmetické. Současně jsme se rozhodli nezvyšovat cenu ročních sít'ovek, protože chceme, aby pro lidi zůstaly výhodné a dostupné,“ uvedl Edvard Kožušník, statutární náměstek hejtmana pro resort hospodářského a strategického rozvoje. (Genus)

≡ Ladislav Medek

Železnobrodský rodák, sokol, hráč, později kapitán fotbalové Slavie Praha a amatérský mistr Evropy ve fotbale z roku 1911.

Ladislav Medek se narodil 17. října 1889 v Železném Brodě v Železné ulici čp. 109. Jeho matka Marie Tůmová, rozená Medková, byla dcerou rolníka a pocházela ze Záhoří čp. 40. Provдалa se za řeznického mistra Josefa Tůmu ze Železného Brodu. Měli spolu celkem sedm dětí.

Když Josef Tůma v roce 1885 zemřel (pravděpodobně na plicní tuberkulózu), vdova po něm převzala řeznictví. V dobových dokumentech byla také vedená jako hostinská. Nevíme, jestli měla provozovnu v domě, kde bydlela (Železná ulice čp. 109), ale faktem je, že později zde byla hospoda U Seidlů.

Zmínky o tomto hostinci jsou z třicátých let 20. století a rodina Seidlova v domě i bydlela. Čtyři roky po smrti Josefa Tůmy se narodil Ladislav Medek. Jelikož jeho otcem nebyl Tůma, obdržel jako nemanželský syn rodné jméno své matky za svobodna, ačkoliv ona sama se v té době již jmenovala Tůmová. Protože malý Ladislav neměl otce, byl jeho poručníkem jmenován Josef Pavlíček ze Železného Brodu. Podle topografie archiváře Františka Sochora je uváděn pan Pavlíček jako majitel domu čp. 55 a rentiér.

Po absolvování obecné školy v Železném Brodě studoval Ladislav Vyšší školu reálnou v Pardubicích. Tam také hrál se svými spolužáky, přes odpor a zákazy učitelského sboru, fotbal. Svou fotbalovou kariéru začal v klubu Polaban Pardubice. V roce 1907 však došlo ke změně – kvůli nedostatku hráčů, způsobenému odvodem na vojnu a zákazem studentům hrát fotbal, přešlo záložní mužstvo Polabanu i s Medkem do SK Pardubice. Tím se Medek stal hráčem tohoto klubu. Po absolvování reálného gymnázia studoval na pražské technice. Studium pravděpodobně nedokončil, respektive nesložil obě předepsané státní zkoušky, které byly podmínkou pro získání titulu inženýr (Ing.). Ke svému jménu si nicméně připojoval neoficiální akademické označení IngC., tedy candidatus (kandidát inženýrství), které naznačovalo, že technické studium sice absolvoval, ale nedosáhl na plný titul.

Z rodinného života víme pouze to, že měl s manželkou Julií dvě děti, syna Václava (*1911) a dceru Lidmilu (*1916), která se však narodila až po jeho smrti.

Za svého pobytu v Praze hrál od roku 1909 za pražskou Slavii. Nejdříve hrál na pozici pravé spojky, ale později si našel místo na pravém křídle. Stal se jedním z nejlepších českých pravých křídel. Jako hráč Slavie byl mistrem I. pražské třídy v roce 1913. Dále mužstvo, kde Ladislav působil, vyhrálo Pohár dobročinnosti v letech 1910, 1911, 1912 a dokonce i v roce 1914, kdy bylo vítězství potvrzeno rozhodnutím Českého svazu fotbalového (ČSF).

Když na jaře roku 1913 ukončil útočník Jan Košek závodní činnost, byl Ladislav Medek patrně nejlepším hráčem tehdejší Slavie.

Za Červenobílé nastoupil osmkrát proti Spartě. Hned jeho první derby, hrané 8. května 1910, se mu mimořádně vydařilo. Slavia vyhrála ve finále Poháru dobročinnosti 5:1 a Medek vsítil letenskému rivalovi tři branky. Na valné hromadě klubu, dne 10. ledna 1914, byl Ladislav Medek zvolen kapitánem SK Slavie Praha.

Ladislav Medek patřil, ač do žádného zápasu nenastoupil, do Národního mužstva Čech, které se účastnilo Amatérského mistrovství Evropy ve fotbale (první oficiální byl až v roce 1960) ve Francii v roce 1911. Základ českého týmu tvořilo devět hráčů SK Slavia Praha. Trenérem Čech byl Skot, klubový trenér Slavie John William „Jake“ Madden, který byl v Čechách znám i pod přezdívkou „dědek“ Madden. České mužstvo turnaj vyhrálo. Dne 8. června 1911 přivítaly davy fanoušků s dojetím amatérské mistry Evropy na pražském Nádraží Františka Josefa. Ovace na uvítanou byly do té doby v našem sportu nevídané.

V roce 1914 nastoupil Ladislav Medek na pravém křídle jedenáctky reprezentující Český svaz fotbalový ve dvou zápasech proti Německému svazu fotbalovému v Čechách. Oba zápasy český tým vyhrál, 16. května 3:0 a 14. června 2:0. Po vyhlášení mobilizace odjel Ladislav Medek ke svému zákopnickému praporu č. 9 (technický sbor) do Budapešti a v červenci 1915 byl převelen na italskou frontu 24 ke Gorici. Za statečnost byl povýšen do hodnosti praporčíka a vyznamenán malou a velkou medailí.

Ladislav Medek padl v noci z 23. na 24. září 1915 v Petroma u Gorice.

Paní Lenka Holubičková ve své knize „Hrobům v dáli. Otisk první světové války na Železnobrodsku“ k jeho smrti uvádí: „Jeho sluha Josef Polma ze Železného Brodu vyprávěl, že praporčík Medek kontroloval krajní zákopy a drátěné překážky, přičemž byl zasažen nepřátelskou střelou do hlavy. I když se mu dostalo rychlého lékařského ošetření, za hodinu zemřel. Se všemi vojenskými poctami byl pohřben 25. září 1915 v 15 hodin odpoledne na hřbitově Campo Santo u Gorice, ve zvláštní části vyhrazené padlým hrdinům, kterou věnovalo město Gorice.“

Závěrem bych rád poděkoval paní Soně Nouzákové ze slávistického muzea. Dále pak členům Historické sekce Odboru přátel Slavie: Tomáši Donnerovi, Vladimíru Zápotockému, Evženu Scheinherrovi, Liboru Jonášovi, Patriku Pechovi a Miroslavu Pomikalovi. Bez nich by tento text nevznikl.

/ David Řeřicha, pracovník muzea, *Železnobrodský zpravodaj*

Ing. C. Lád'a Medek.

Plním slib a budu posílat obsah válečných deníků mého strýce, nočního stíhače RAF gen. Vlastimila Veselého.

Letu zdar!

/ Jaroslav Veselý

17/4. / Gibraltar / 93.
 Stihujeme se na jinou loď. Je to lehká cargo malá loď. Neda se
 nic dělat. - loď na místě jíme jídlo. Jdou na plavbu a
 osobní doprava mezi Gibraltarem a Anglií. No, vydržíme
 i to. Spíme v podpalubě. - kapitán loď "Zulu" - polské
ponore - jíme - kampaň s moři - kotvíme se španělský břeh
 na místě jsou malé farmy, diákonie (příliš idyla.)

18/4. / Gibraltar /
 Po trvalých mlatích dnes má houč talá bombardovat.
 Dnes s moři (je příliš) s přehrazení prilítá a pis palba DCA
 a malé malé bombardovat. Díval jíme se na to
 s paluby - poní serie palby na shále Gibraltaru, drůba
 asi 500 m vedle nás na španělský břeh. Myšlím, že nenáde
lat ihod, hrom tu to, že nás s moři potrubila přemě
nam tak spasí. Jednou vš nechápu, že zde nenají
stihací letectvo. - kvůli hroba (iis h) po celu loď -
vládní hroty - žijeme s dobře plodí s Belgičany -
 vedle nás potopena (palovaná) italská loď.
 18/20/4. / Gibraltar /
 Užem si nově - kampaň s moři - refinanci malé -
deklarace na moři - Němci v Lara blau; vých jíme tak
abovít - mořní voj je do Amady - poní všech letců
anglie distojníky - mořní vých je do Anglie -
Polsi mají shandál se voj - dáma - Duda dobře

"jidaia" Leg - d'homme a main petrole ustilene' nepi-
letouny. - 21/7 nedile. | G. bralter |

Belgickij mór. prátik. - jano mór, slouženo' anglicky - vřichu
aristokracie s "gala" - jindatavari angl. dinst. - vřeny' pash
a vřor. vřivaleu. - Odpoledne se jano jano utopila
folsha "dvojha" a ze dinst. mo to ve vřichu - a jřiliv
vřor. vřumel zachranival jedsuho Holandana - jano jak
nemohel doplavati; nřbrove jom mřl po jure lano
a tak jom he vřumelov s vř doplavat a z lod. jano
jak vřtřihl. - vřumel mřl hřikati, ži jom to vř. vidřl
a ži jom byl po jure s lanem; jřivak musřl se střiti
po jure a plavat do španilsko.

Křiv s 6 lodřiv vyplouvřni. Jdi mřl cca 15-20
lodřiv civilnřl a jokud vidřine, jřoti pavorhřim jano
odhranu od 2 destroyeri. Kun' to jure, ale aspoř vřiv
Př. vyplouv vyplouvřni z G. bralteru jano chřivřil
letouny.

A tož, vřivřni do Anglie
mřiv jř dřiti neklidne' (vř jřivř!). Za mřiv a nřdhermřho
vřplňku vřjřdřine po Atl. Oceřn. Čřiv jano nebezpečne'
plavba - jovřky, mřivř - nepř. letadla. Břivřiv

na cestě 15-18 dní.

22/4.

Atlantický Ocean
200 km záp. Gibraltar

Na minulé lodi - "now whisky, now cigarette, now gin" -
je hezky nášlo kapitán "Fluorite" (jímá by se mohl
jmenovat kapitán Flint) - je to ale zřejmě dobrý
navigátor. - "nejší všim delfin" - domal žadna
puska - "má jidna s jipku zhasnutým světly - neledovni
polledy na nás "convoy" s má za jipku -

23/4

Atlant. Ocean - 500 km záp. Gibraltar

Čerta zatím má dosti dobře. V má byla pěkná bouře a je krásná
jisti bouře. Mnoho lidí (hlavně žijí) má máj jipku máj. V máj se
k máj jidaly lodi z Karablanby a dás máj spusti všim lodi, které
pjdou do Ameriky. Latín jidani stá se západ, abych se vyhnul
dosahe všim. bombardér a jisti všim: fuska. (jide máj z Karablanby
fr. admirál Nival a máj: zlyh liti is. z Casy.) Vlyž čim dale všim.

Pis militeri lodi máj se to jidlo pja palub - máj lodi se drží dosti
dobře. Až budeme an 1000 km s máj, zahnu an do Hugli, stá se
fod ochraus - destroyers. Minuto jid máj vytrale šmejdi
nasledovni lodi proti fuska. - Polky liti merusenci vidě pendlu
- Trak an z 5 kolony - čis máj s máj kulomety na lodi všim ZB26 -
kín jid pti všim - obom poplach - všim lodi sraz a "destroyer"

je to jde za nás - ať lodi na olzore! - „desbani“ ji zjišť. -
vše v pořádku - jde se dál. 24/7. Atl. Ocean

Bouře se uklidňuje - „brdima“ italská flota má ztráty křiž-
á dva destrugery - letičky italsky na Anglii - Churchill odeml. Hitlera
nabídku míru -

Hoseini je dlouhé době podstusí zpráva - atd. reveren. franc. ^{Onyho raději škoda.}
Afrika vyhlásila válku Německu a Itálii a neuznává vládu
Pétainova. Má to nějaký význam vojenský i politický?!

Máme už v Londýně vládu - dr. s. jak Poláci - jejich propagandu
vidíme o nás v anglickém rozhlasu. "

Kelvi optimistický projev presidenta Beneše. - „škrabaní broučků“
- proddit. neuznáme morální zálohy - (Pstíh. pro pausované lodi.
(do vody:))
700 km sev Azory | Atl. ocean | 25/7.

Nuž sladká voda; pět. se s vodou vše už má jasně. - Trvale má
jde asi 20 lodí - Jedeme už jen s jedinou voj. lodí - směr N-NE,
tedy do Anglie -

- | 26/7 Atlant. Ocean |

Plavba máji došli Dobře - miláři Foueri a první packo-
vá - Projev p. Beneše o mírné hájce o naší armádě -

| 27/7 Atlant. ocean - 200 km jg. Iraka |

Nic nového - dozd. hlíd - milha, jři - hoseini jsem se rozhodl